

FLECIKI POLSKIE I TARABANY

XVII SWARZĘDZKIE SPOTKANIE FLAŻOLETOWE

MUZYKA EPOKI
DOJRZAŁOŚCI I ROZUMU

KONSULTANTEM NAUKOWYM PROJEKTU JEST
MUZEUM ARCHEOLOGICZNE W POZNANIU

OŚRODEK KULTURY W SWARZĘDZU

11 kwietnia 2015, Hala Swarzędzkiego Centrum Sportu i Rekreacji

**SPOTKANIE POD PATRONATEM
BURMISTRZA MIASTA I GMINY SWARZĘDZ**

WYDAWCA:
OŚRODEK KULTURY W SWARZĘDZU
UL. POZNAŃSKA 14

Swarzędz
Dobrze trafiłeś

**Ośrodek Kultury
w Swarzędzu**

Szanowni melomani!

Przed nami kolejne wielkie święto muzyki - XVII Swarzędzkie Spotkanie Flażoletowe. Tym ważniejsze, że poprzedzające Obchody 1050 rocznicy Chrztu Polski w 2016 r. 11 kwietnia będziemy mieli możliwość wspólnego wykonania utworów, które flażoleciści przygotowali na ten niezwykle jubileusz. Swarzędzka Orkiestra Flażoletowa, założona i wspaniale prowadzona przez Wojciecha Wietrzyńskiego, to coś więcej aniżeli tylko grupa wspólnie muzykujących młodych ludzi. Orkiestrze Flażoletowej i jej animatorowi od lat udaje się rzecz zupełnie niezwykła - połączenie uroku i wyjątkowości muzyki dawnej oraz współczesnych, energetycznych rytmów.

Ogólnopolski Ruch Flażoletowy skupia pasjonatów i miłośników flażoletowego brzmienia wywodzących się ze wszystkich pokoleń. Muzyka ta jest jak most przenoszący średniowieczne akordy w nasze czasy. Obok siebie siadają, słuchając jej, dziadkowie i wnukowie, fani rocka oraz muzyki sakralnej, wszyscy. To właśnie na Swarzędzkich Spotkaniach Flażoletowych tak pięknie potwierdzenie znajduje hasło: „sztuka łączy pokolenia”...

Zapraszam zatem na wspólne, muzyczne ucztowanie i życzę artystycznej podróży w czasie, pełnej wzruszeń, odnajdywania znanych motywów i oczekiwania na więcej.

Marian Szkudlarek

Burmistrz Miasta i Gminy Swarzędz

FLECIK POLSKI - czyli flażolet, to rodzaj fletu podłużnego występującego w kilku odmianach. Bardzo popularny na ziemiach polskich w XVIII i XIX w., gdzie był nazywany „flecikiem polskim”. Szczyt popularności tego instrumentu przypada na okres młodości Fryderyka Chopina. Z tych czasów znana jest postać prof. Józefa Niedzielskiego, który w latach 1821 - 1836 wydał drukiem co najmniej 11 prac na flecik polski, w tym: szkoły gry, fragmenty arii operowych i tańce polskie. Najstarszy zachowany instrument podobny do współczesnego flażoletu został wykonany z mosiądzu między XII a XIV w. i znajduje się w zbiorach Muzeum Narodowego w Edynburgu. W odróżnieniu od fletu prostego flażolet ma tylko 6 otworów palcowych i dlatego jest bardzo łatwy w nauce gry. Jego walory edukacyjne potwierdziły badania ekspertów Uniwersytetu Muzycznego F. Chopina wykonane na zlecenie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wyniku dwóch interpelacji poselskich w 2010 i 2011 roku. Aktualnie, na flażoletach gra ponad 50.000 uczniów w blisko 900 szkołach na terenie całej Polski. Na flażoletach grają także zawodowi artyści oraz amatorzy, miłośnicy muzyki folkowej i średniowiecznej.

TARABAN - cylindryczny bęben używany również w dawnym wojsku polskim, którego nazwa jest wymieniona w 4. zwrotce *Mazurka Dąbrowskiego* - polskiego hymnu narodowego: „Już tam ojciec do swej Basi * Mówi zapłakany: * Słuchaj jeno, pono nasi * Biją w tarabany”. Bębny tego typu zaczęły się pojawiać w Europie na początku XIII wieku.

EPOKA DOJRZAŁOŚCI I ROZUMU - to termin, którego używają historycy i znawcy średniowiecza na określenie XIII wieku. Warto przypomnieć, że w tym czasie znacząco rozwinęła się nauka, technika i gospodarka, m.in.: upowszechniono młyny wodne, krosna tkackie, zastosowano nową metodę hartowania żelaza i unowocześniono sposoby gospodarowania w rolnictwie, skonstruowano zegar mechaniczny, busolę magnetyczną i ster zawiasowy w urządzeniach statków. Na skutek postępów w optyce pojawiły się okulary i zwierciadła. Swój rozkwit przeżywała architektura gotycka. Powstały także wspaniałe dzieła muzyczne, na przykład *Cantigas de Santa Maria* - zbiór ponad 400 utworów poświęconych Najświętszej Marii Pannie. Prawdopodobnie pod koniec XIII wieku powstała *Bogurodzica* - najstarsza polska pieśń religijna i zarazem najstarsza pieśń bojowa rycerstwa polskiego. Również wtedy powstał hymn *Gaude Mater Polonia* - trzynastowieczna łacińska historia rymowana o św. Stanisławie ze Szczepanowa, jednym z głównych patronów Polski. To także czas lokacji i stołeczności Poznania. W XIII wieku przyszedł na świat książę i król Polski Przemysław II, który jako pierwszy użył symbolu orła białego jako godła państwowego. Wydarzenie to miało miejsce w 1295 roku, podczas koronacji władcy na zamku królewskim w Poznaniu.

OBCHODY 1050. ROCZNICY CHRZTU POLSKI planowane są w dniach od 14 do 16 kwietnia 2016 roku. Opracowywany program przewiduje, że 14 kwietnia na Ostrowie Lednickim dźwięk jubileuszowego dzwonu uroczystie obwieści rocznicę chrztu Polski. Główne obchody odbędą się 14 kwietnia w Gnieźnie oraz 15 i 16 kwietnia w Poznaniu. Uroczystości będą miały charakter państwowy i kościelny. Organizatorzy mają nadzieję, że do Poznania przyjedzie papież Franciszek. Flażoleściści zostali zaproszeni do udziału w uroczystościach jubileuszowych w Poznaniu. Wkrótce zostaną ustalone szczegóły organizacyjne dotyczące uczestnictwa muzyków w tym wyjątkowym przedsięwzięciu. Celem XVII Swarzędzkiego Spotkania Flażoletowego jest przedstawienie propozycji melodii, które będzie można wspólnie zagrać w ramach planowanych uroczystości jubileuszowych. Wśród proponowanych melodii, szczególne miejsce zajmują utwory ze zbioru *Cantigas de Santa Maria*. Pieśni te opowiadają o cudach dokonanych za wstawiennictwem Najświętszej Marii Panny. Zostały one napisane w nieistniejącym już średniowiecznym języku galicyjsko-portugalskim. Z okazji jubileuszu 1050. rocznicy Chrztu Polski, pani Patrycja Borowska-Klimaszewska, specjalnie dla ruchu flażoletowego, do oryginalnych melodii napisze poetyckie streszczenia tych pieśni w języku polskim. Osoby, które chcą zaproponować inne melodie do wspólnego wykonania niż zamieszczone w tym zbiorze, mogą je przesyłać na adres lwjkwietrzynski@poczta.onet.pl do końca sierpnia. Utwory te zostaną przedłożone organizatorom do oceny i wyboru.

Danse de l'Ours - taniec

Autor nieznaný. Średniowiecze. Francja (Prowansja)

em em G D

Diagram 1: em (x02200)

Diagram 2: em (x02200)

Diagram 3: G (x32033)

Diagram 4: D (x02321)

5 em em G D em

Diagram 5: em (x02200)

Diagram 6: em (x02200)

Diagram 7: G (x32033)

Diagram 8: D (x02321)

Diagram 9: em (x02200)

9 em D em D

Diagram 10: em (x02200)

Diagram 11: D (x02321)

Diagram 12: em (x02200)

Diagram 13: D (x02321)

13 em D C H7 C D em

Diagram 14: em (x02200)

Diagram 15: D (x02321)

Diagram 16: C (x32013)

Diagram 17: H7 (x32013)

Diagram 18: C (x32013)

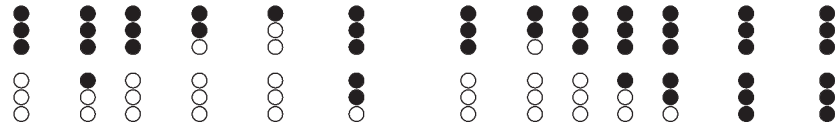
Diagram 19: D (x02321)

Diagram 20: em (x02200)

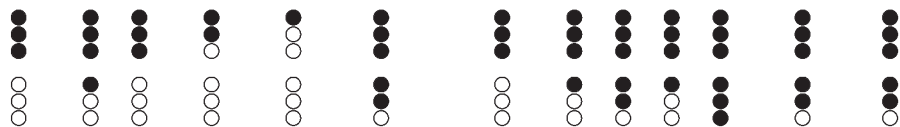
Da que Deus mamou / CSM 077

Alfonso X "el Sabio" (1221-1284)

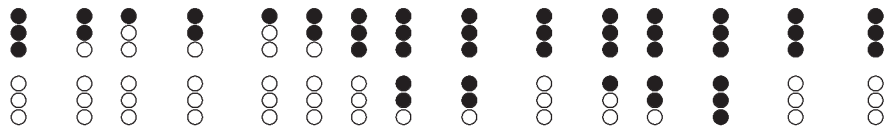
em em em D

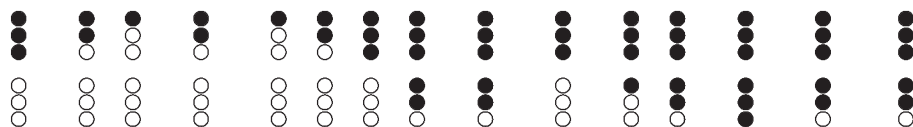
5 em em G D em

9 em em em G

13 em em G D em

Treść pieśni.

Kobieta, prawie całkowicie sparaliżowana miała poskręcane i przykurczone kończyny. Żaden lekarz nie mógł jej pomóc. Została więc wniesiona na noszach do kościoła Najświętszej Marii Panny w Lugo (w Hiszpanii) na czuwanie. W dniu święta maryjnego w sierpniu kończyny zaczęły się prostować, a każda z kończyn wydawała głośne trzaska i kobieta całkowicie wyzdrowiała. Świadcami tego wydarzenia był biskup i ogromna rzesza wiernych. Wszyscy płakali i dziękowali Maryi.

Quen a omagen da Virgen / CSM 353

Alfonso X "el Sabio" (1221 - 1284)

A em em em em

5 em em em D C em

B A A em em

13 A A em D C em

Treść pieśni.

Utwór ma budowę ABA. Historia opowiedziana w tej pieśni stała się inspiracją do nakręcenia w 1955 roku włosko-hiszpańskiego filmu „Marcelino, chleb i wino”. Scenariusz napisał José Maria Sánchez Silva, a reżyserował węgierski twórca László Vajda. Film jest dostępny w internecie.

Amazing Grace

A

G em C G D/F#

5 em C D

9 G em C G D/F#

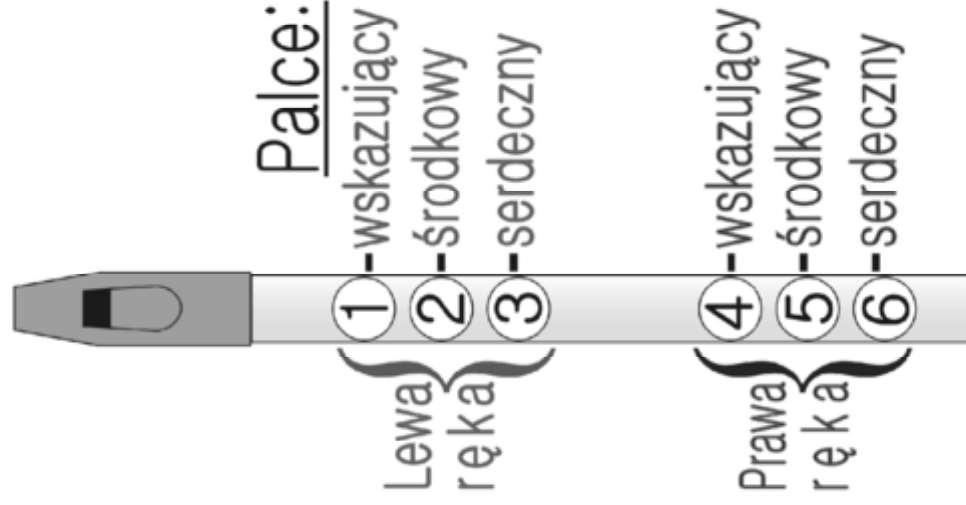
13 em C G C G *Fine*

B

hm em C G

20 hm em C D *D.C. al Fine*

Amazing Grace / cz. A

633 1231 123 56

633 1231 216 ♀

166 1231 123 56

633 1231 23 53

Kto się w opiekę odda Panu swemu

muzyka: Kompozytor nieznan, XVII w., słowa: Psalm 91

tłumaczenie: Jan Kochanowski (1530-1584)

The image shows a musical score for guitar, consisting of five systems of music. Each system includes a treble clef staff with a key signature of two sharps (F# and C#) and a common time signature (C). The notes are written in a simple, melodic style. Below each staff are guitar chords and their corresponding tablature. The chords are labeled as D, A, hm, f#m, hm, em, A, D, f#m, hm, G, D, hm, em, A, D, and f#m, em, A, D. The tablature consists of six lines representing the guitar strings, with dots indicating fret positions. Some chords include a '+' sign, indicating a barre. The score is divided into measures by vertical bar lines, and some measures end with a double bar line and repeat dots.

System 1: D A hm f#m

System 2: hm em A D

System 3: f#m hm G D

System 4: hm em A D

System 5: f#m em A D

Ojciec z niebios, Boże, Panie

muzyka: Stanisław Moniuszko (1819-1872)

słowa: Włodzimierz Wolski (1824-1882)

D A G hm A D A G D

6 A A7 hm D A em A A7 D

Chrystus Wodzem, Chrystus Królem

muzyka: A.Kunc, słowa: Psalm 117

D /hm/ A /f#m/ hm /G/ f#m /D/

5 G A D G D A7 D

Boże, coś Polskę

muzyka: Jean Pierre Solie (1755-1812)

słowa: Alojzy Feliński (1771-1820)

D A7 hm f#m D A hm7 em

5 em A G A A7 D

9 A D D7 G A A7 hm f#m

13 G A f#m H em G A7 D

Kiedyś, o Jezu

muzyka i słowa; ks. Kowalkowski, r.1915

D f#m A D

Diagram 1: D (x02321)

Diagram 2: f#m (x23211)

Diagram 3: A (x02220)

Diagram 4: D (x02321)

5 hm f#m A D

Diagram 5: hm (x23211)

Diagram 6: f#m (x23211)

Diagram 7: A (x02220)

Diagram 8: D (x02321)

9 A D em f#m

Diagram 9: A (x02220)

Diagram 10: D (x02321)

Diagram 11: em (022000)

Diagram 12: f#m (x23211)

13 hm f#m A D

Diagram 13: hm (x23211)

Diagram 14: f#m (x23211)

Diagram 15: A (x02220)

Diagram 16: D (x02321)

Dzięki, o Panie

Autor nieznany

REFREN:

G am D G

5 G em am D7 C G

ZWROTKA:

9 G C D hm G D

Com przyrzekł Bogu przy chrzcie

Chords: D hm A D

Guitar chord diagrams for D, hm, A, and D.

5
Chords: hm em A D

Guitar chord diagrams for hm, em, A, and D.

9
Chords: f#m hm A7 D

Guitar chord diagrams for f#m, hm, A7, and D.

13
Chords: D7 G A D

Guitar chord diagrams for D7, G, A, and D.

17
Chords: hm em A D

Guitar chord diagrams for hm, em, A, and D.

Boże wielki w swej mądrości

słowa: ks. Stanisław Mieszczak SCJ, melodia: Wiesław Delimat

D G D f#m hm em

3 G A D em A D

OŚRODEK KULTURY W SWARZĘDZU

zaprasza osoby, które ukończyły 8 lat, bez górnej granicy wieku, grające na flażoletach bądź tarabanach, chcące poznawać tajemnice średniowiecza oraz przeżywać przygody nie tylko muzyczne, na próby niezwykłej orkiestry w **CZWARTKI I PIĄTKI OD 16:00 DO 19:00**

Udział w zajęciach jest bezpłatny.

Ośrodek Kultury w Swarzędzu

ul. Poznańska 14

tel. 61 85 10 219

Projekt jest związany również

z Obchodami 1050-lecia Chrztu Polski

*Konsultantem naukowym projektu jest
Muzeum Archeologiczne w Poznaniu*

Projekt wspierają:

Wielkopolskie Kuratorium Oświaty w Poznaniu

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu

Komitet Odbudowy Zamku Królewskiego w Poznaniu

Towarzystwo Miłośników Miasta Poznania im. C. Ratajskiego

Polski Związek Chórów i Orkiestr „Macierz”

Towarzystwo Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej